

Het indrukwekkende einde van de Zoon van God

Preek voor Goede Vrijdag

Gerrit van Valen

'Het indrukwekkende einde van de Zoon van God'

Laten we in gedachten teruggaan naar het moment bij het kruis van Golgotha, waar we getuigen zijn van het indrukwekkende einde van Jezus de Christus, de Zoon van God. We gaan daar naast de hoofdman, de centurio, staan. En we kijken door zijn ogen en horen met zijn oren, als we dat indrukwekkende einde meemaken.

- 1) We horen wat hij heeft gehoord: een **indrukwekkende uitroep** van Jezus vlak voor Zijn sterven. (vs 50)
- 2) We zien wat hij heeft gezien: **indrukwekkende tekenen**, een aardbeving die de rotsen doet scheuren. (vs 51-53)
- 3) En we luisteren naar wat heeft hij gezegd: een **indrukwekkende belijdenis**: 'deze Mens was Gods Zoon!' (vs 54)

Het indrukwekkend einde van de Zoon van God.

Allereerst horen we:

(1) Een indrukwekkende stervensroep

⁵⁰ *Nog eens schreeuwde Jezus het uit, toen gaf hij de geest.*

Wat hoort de centurio als Jezus het nog eens uitschreeuwt? Zeer waarschijnlijk is het deze uitroep: 'Vader, in Uw handen beveel ik Mijn geest!' (Lukas 23:46).

Daarin klinkt Psalm 31:6 door, waar staat: 'In Uw hand beveel ik mijn geest'. Joodse moeders leerden hun kinderen dit als avondgebed te zeggen. Een soort 'Ik ga slapen, ik ben moe'. Jezus, die het waarschijnlijk ook van Zijn moeder geleerd heeft, zegt het nu tot Zijn Vader. Met eerbied gesproken: 'Ik ga sterven, ik ben moe, ik vertrouw me aan U, Mijn Vader, toe.'

Even daarvoor heeft de centurio ook de uitroep 'Het is volbracht!' (Joh 19:30) gehoord. Helemaal begrepen heeft hij het niet. Blijkbaar had deze Man een taak te volbrengen, en heeft Hij dat hier aan het kruis volbracht. 'Tetelestai!' (Grieks) Het kon ook geschreven worden op een bon, ten teken dat er is betaald.

Los ervan of hij het begrepen heeft, heeft de koninklijke manier waarop Jezus dit als overwinnaar uitroept indruk gemaakt. Hier hangt een Koning!

Terug naar dit moment dat Jezus voor het laatst roept. Hij roept luid, en geeft dan de geest. Dat wekt verwondering bij de hoofdman. Waar andere gekruisigden in coma raken van de pijn, of sterven van uitputting, sterft deze Jood heel anders. Hij heeft nog krachten over. En de dood lijkt Hem niet te overkomen, integendeel, Hij lijkt het moment bewust te kiezen om de dood in te gaan, bij volle bewustzijn, met open ogen. Hij legt Zijn leven af.

Wij weten dat Jezus dat zelf ook heeft gezegd. Hij vervult Zijn eigen woorden.

“Niemand neemt mijn leven, ik geef het zelf. Ik ben vrij om het te geven en om het weer terug te nemen.” (Johannes 10:18) ‘Zie onze God, de Koning-Knecht. Hij heeft Zijn leven afgelegd!’

De centurio hoort het, en ziet het. Hij heeft al vele sterfgevallen meegemaakt, hij is heel wat gewend, gehard door het vele zien van de dood. Maar dit is niet normaal. Dit is niet natuurlijk, dit is bovennatuurlijk. Dit is niet sterven van een misdadiger, of een verliezer, maar van een rechtvaardige, een overwinnaar. Dit is een koninklijk sterven!

(2) Indrukwekkende tekenen

⁵¹ *Op dat moment scheurde in de tempel het voorhangsel van boven tot onder in tweeën, en de aarde beefde en de rotsen spleten.* ⁵² *De graven werden geopend en de lichamen van veel gestorven heiligen werden tot leven gewekt;* ⁵³ *na Jezus' opstanding kwamen ze uit de graven, gingen de heilige stad binnen en maakten zich bekend aan een groot aantal mensen.*

Gelijk na Jezus' dood vinden er twee, eigenlijk drie tekenen plaats; het laatste in twee delen: aardbeving en opstanding. Ze zijn het onmiddellijke gevolg van Jezus' dood ('op dat moment'), en laten de vrucht van Zijn sterven zien.

a. Het voorhangsel gescheurd

Wat de hoofdman niet ziet ... was dat in de tempel het voorhangsel scheurde.

Ondanks dat we kunnen denken aan twee voorhangsels – naast die tussen het heilige en het heilige der heilige, was er ook een die de toegang tot de tempel als geheel afsloot – is het voor de hand liggend om te denken aan die eerste.

Wie zien het wel? De priesters! Zij doen hun dienst in de tempel, en worden hierdoor verrast. Ze kunnen zien hoe het heilige gordijn van boven naar beneden gescheurd werd: een goddelijke daad.

Wat betekent dit indrukwekkende teken?

1. *Ten eerste:* Alsof God zegt: het gaat niet meer om deze tempel. Het gaat om de tempel Jezus. In Hem woont de volheid van God lichamelijk!
2. *Ten tweede:* God zet een streep door de offerdienst, en de cultus die Hij zelf had ingesteld in het Oude Verbond. Het volmaakte offer van Christus is eens en voor altijd genoeg!
3. *Ten derde:* de weg naar Gods aanwezigheid is geopend door de dood van Jezus! We worden genodigd om in te gaan, door het bloed van Jezus, in Gods aanwezigheid. In het hemelse heiligdom.

b. De aardbeving

Wat de hoofdman wel ziet, en wat hij aan den lijve kan ondervinden, is een geweldig krachtige aardbeving. Deze aardbeving schudt Jeruzalem, en het omringende land. Zo krachtig dat de rotsen scheuren!

In het Oude Testament staat zo'n indrukwekkende aardbeving op vele plaatsen symbool voor het oordeel van God. Geeft het teken daarmee weer, dat dit een dag des oordeels is? Als dat zo is, dan laat het ook zien dat het oordeel op Christus is neergekomen.

Wat het duidelijk maakt, is dat sterven van deze Man schokkende, wereldschokkende gevolgen heeft. De dood van deze ogenschijnlijke machteloze Jood heeft kosmische impact en een machtige betekenis.

c. Opstanding van de heiligen

Wat de centurio dan weer niet ziet, is wat er gebeurt als gevolg van de aardbeving: de graven, de kamers van de dood, breken open.

En daar blijft het niet bij. Mensen die al lang geleden overleden zijn, worden opgewekt uit de dood. Dit is geen natuurlijk gevolg van de aardbeving, maar duidelijk een onderscheiden daad van God.

Dit is werkelijk uniek, zeer bijzonder. Mysteries ook. Want wat gebeurt hier? Het roept allerlei vragen op:

- *Wie zijn deze mensen?* Gestorven heiligen. Maar zijn het oudtestamentische heiligen, uit de tijd van David bijv.? Of zijn het recent overledenen? In elk geval: heiligen, kinderen van God. Niet allemaal, maar een selectie, degenen buiten Jeruzalem.
- *Hoe lang zijn ze in het graf gebleven?* We krijgen de indruk dat ze op Goede Vrijdag tot leven zijn gekomen, en op de Paasmorgen het graf uit zijn gegaan, na de opstanding van Jezus. Maar zouden ze dan echt twee dagen leven in hun eigen zijn gebleven? Een vreemde gedachte! Je mag de punt ook anders zetten (de grondtaal heeft geen interpunctie), en lezen dat ze tot leven zijn gekomen – dat is dan *met de opstanding* van Christus –, en vervolgens het graf uit zijn gegaan *na Zijn opstanding*. Dat zou een stuk minder vreemd zijn voor ons.
- *Aan wie zijn ze verschenen? Wat hebben ze gezegd?* Daar krijgen we ook geen antwoord op.
- *En wat is er daarna met hen gebeurd?* Zijn ze een natuurlijke dood gestorven, en moesten ze weer het graf in? Of was dit gelijk al de opstanding met het verheerlijkte lichaam, zoals Jezus dat had, en zijn ze op een bepaald moment ook ten hemel opgenomen? Als we bedenken dat het gaat om mensen van wie het lichaam reeds (half) vergaan is, dan kan ik moeilijk anders voorstellen dan dat God hen een nieuw lichaam, het opstandingslichaam heeft gegeven.

Meer vragen dan antwoorden! Maar we zien wel dit:

* *Ze tonen de vrucht van Zijn sterven.* De opstanding van deze mensen laat de vrucht zien van Christus' sterven! Zijn einde is een nieuw begin, Zijn dood leidt naar het leven. Zijn dood verbreekt de macht van de dood. Het is de dood van de dood! En Zijn opstanding is daar onderstreping van.

* *Hun verschijning is een getuigenis.* Als ze in de heilige stad komen, dan vormt hun verschijning bewijs en getuigenis van de kracht van Jezus' dood en de werkelijkheid van Zijn opstanding! (Moet je eens voorstellen hoe dat gegaan is... En zouden de mensen zelf de link hebben gelegd met de opstanding van Jezus?) En merk ook dit op: ze verschijnen in *de heilige stad*. Als doden en grafbewoners golden zij als onrein, maar nu gelden zij dus, door de dood van Christus, als rein gemaakt!

* *Ze volgen hun Meester, als Eerstelingen van de Oogst.* We zien hierin een voorafschaduwing van wat Paulus zegt: 'Christus is de Eersteling geworden van degenen die ontslapen zijn' (1 Kor. 15:20) en 'Christus als Eersteling, daarna wie van Christus zijn' (1 Kor. 15:23). Want deze heiligen moeten Hem, dé Heilige, laten voorgaan. Pas als Hij is opgestaan, staan ook zij daadwerkelijk op. Hij gaat voorop, zij volgen. In het kielzog van de grote Eersteling zijn zij daarmee eerstelingen van de grote oogst, de oogst van alle opgestane heiligen.

Zo zien we dat Jezus' dood deuren opent. Het opent de deur van het heiligdom, en het opent de deur van het graf. Het opent voor iedereen, en dus ook voor ons, de weg naar Gods aanwezigheid, en het opent de weg naar het leven, om daar voor eeuwig in die heerlijke aanwezigheid te leven!

(3) Een indrukwekkende belijdenis

⁵⁴ *Toen de centurio en degenen die met hem Jezus bewaakten de aardbeving voelden en merkten wat er gebeurde, werden ze door een hevige angst overvallen en zeiden: 'Hij was werkelijk Gods Zoon.'*

De centurio heeft alles gezien van die dag. De spot van de soldaten, toen ze Hem de doornenkroon opzetten, de purperen mantel aandeden. Misschien deed hij wel mee! De geseling. De moeizame gang van deze Man naar het kruis. Hij heeft gezien

hoe de spijkers Hem in de handen zijn geslagen. Hij heeft het gehoon gehoord van de omstanders, en daaraan misschien ook wel meegedaan.

Maar gaandeweg heeft hij zulke ongewone dingen gezien, en is zijn houding veranderd. Toen deze Man leed, dreigde Hij niet; Hij schold niet terug.

De hoofdman heeft gehoord hoe Hij die bijzondere woorden aan het kruis uitsprak, en in Zijn lijden nog zo liefdevol betrokken was op de mensen rond het kruis. En hoe Hij een bijzondere band had met God, die Hij Zijn Vader noemde!

En het meest bijzondere: in Zijn van pijn vertekend gelaat zag hij Zijn liefdevolle ogen staan!

En het maakte indruk! Het leidde bij hem, maar ook bij enkele anderen, tot een indrukwekkende belijdenis: 'Hij was werkelijk Gods Zoon!'

Het kan niet anders of de centurio heeft er van gehoord dat dit de aanklacht was, dat Jezus zich de Zoon van God noemde. Hij heeft ook in de spot de harde ontkenning van anderen gehoord: 'Als je dan de Zoon van God bent...' Maar nu hij dit alles heeft gezien en ook gehoord, dan kan deze man er niet onderuit: ondanks wat die anderen zeggen, Hij is wél Gods Zoon! Hij is het echt!

Wat is de waarde van de belijdenis? Was de centurio hiermee een gelovige geworden? Was hij gered? Dat is moeilijk te zeggen. Maar als het wel zo is, dan zou hij daarmee de eerste bekeerling worden meteen na de dood van Jezus. Ook dat is dan een vrucht van Christus' dood! Dan zou het kruis van Christus niet alleen zorgen voor een geopend heiligdom en geopende graven, maar ook voor een geopend hart. Mattheüs laat in elk geval duidelijk het contrast uitkomen tussen de nette, fatsoenlijke joodse leiders en deze ruwe, wrede heidense leider. Zij geloofden het niet dat Jezus de Zoon van God was, hij wel en hij beledde het ook hardop. En daarmee maakte hij hen beschaamd.

Hoe waar zijn belijdenis ook is, toch zat de centurio er ook een beetje naast. Hij zei namelijk: deze Mens was Gods Zoon! Wij weten het - door genade en dankzij het Evangelie dat ons is toevertrouwd - beter: deze Mens is Gods Zoon!

Slot

Zo zijn we getuige geweest van het indrukwekkende einde van de Zoon van God. Een einde dat geen einde is. Ben je ook onder de indruk geraakt?

We hebben Jezus gezien in Zijn sterven. Het bijzondere is: Hij doet het voor ons, maar Hij doet het ons ook voor. Hij sterft voor ons om de weg te openen, maar gaat ons ook voor.

1. In Zijn sterven vertrouwde Hij Zijn leven toe aan de Vader. Zo mogen ook wij ons leven toevertrouwen in de handen van Vader.
2. Hij gaat als Eersteling ons voor, door op te staan in een nieuw leven. Wij mogen Hem daarin volgen. Nu al zijn we door de doop opgestaan in nieuwheid van leven! Maar ook straks zullen we Hem volgen, met huid en haar. Straks, als de graven zullen opengaan bij Zijn komst, en wij vanuit het graf zullen opstaan. Of we leven nog, en worden levend en wel veranderd. Maar in beide gevallen krijgen we van Hem een nieuw lichaam!
In dat grote Straks, wanneer ook wij rein door Zijn zuiver bloed mogen verschijnen in dé Heilige Stad, het Nieuwe Jeruzalem.
En ik ben benieuwd: centurio, zal ik jou daar zien, in het Vaderhuis? Als de menigte die niemand tellen kan rondom de troon staat, een menigte uit alle volken, stammen, talen en natiën, zal ik jou daar zien in het Vaderhuis?!
3. In elk geval zijn we hier zeker van: we zullen Hém zien zoals Hij is. Dan zullen we Hem herkennen. En dan zeggen we: 'Waarlijk, deze Mens is Gods Zoon!'

Dan aanbidden we Hem die de sleutels van de dood en het dodenrijk heeft. Wiens dood alle deuren opent. Hij opent de deur van het heiligdom, de hemel; en opent de deur van het graf. Hij heeft de deur van ons hart geopend. Als Hij opent, wie kan dan sluiten?

Niets kan ons meer scheiden van de liefde van Christus!

*'Deze liefde is sterker dan de dood, en onstuitbaarder dan het graf.
Vele wateren kunnen deze liefde niet uitblussen!' (naar Hooglied 8:6-7)*

Het is een liefde die op indrukwekkende en niet te vergeten wijze getoond is in het indrukwekkende sterven van de Zoon van God.

'Want zo lief heeft God deze wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verloren ga maar eeuwig leven hebbe.'

Amen.